

Yliopp. M. Huurteen tarkastusmatka
Oulaisten Irvankylään.

(Esitykseen liittyy valokuvat 19316-19318 sekä löydöt
13756 - 13758).

Kevättalvella 1955 lähetti toimittaja Yrjö Talvi Oulaista Kansallismuseolle joukon kiviesineiksi arvelemiaan kiviä sekä maanäytteen "nuotionsijasta", jotka hänelle oli tuonut Yrjö Ylikulju Oulaisten Irvankylältä. Kivet olivat luonnonkiviä, mutta joka tapauksessa sai allekirjoittanut tehtäväkseen tutustua löytöpaikkaan. Kaivausten Utajärvellä loputtua kävin sitten siellä. Oulaisten nimismies antoi käytettäväksemme poliisiauton, jolla pääsimme Irvan_kylälle.

Mv Ylikulju vei meidät e.m. löytöpaikalle. Maasto oli matalaa ja tasaista. "Nuotionpaikka" oli löytynyt viemäriojaa kaivettaessa. Se oli ollut lähes metrin syvyydessä suuren kiven kupeessa, joka oli räjäytetty myöhemmin pois. Maaperä oli tiivistä savea, mitään "läiskää" ei siinä näkynyt. Käsittäakseni kaikki merkit viittasivat siihen, että kysymyksessä ei voi olla nuotio, Olisiko "hiilinäyte" mahdollisesti grafiittia?
(Valok. 19316)

Turhaksi ei tämä matka kuitenkaan jäänyt, sillä saatuaan tietää, että paikkaa tullaan tutkimaan oli mv Ylikulju ottanut selvää kylällä olevista kivikautisista löydöistä ja kävimme tarkastamassa niiden löytöpaikkoja.

Mv. Reino Irvankoski oli löytänyt Irvankosken talon pellosta aivan Pyhäjoen rannalta, vanhan ruotusotamiehen torpan läheltä joukon kiviesineitä, nim. 6 talttaa (13756:1-3, 5,6, ja 8) sekä reikäkiven (13756:7), jotka hän lahjoitti Kansallismuseolle. Irvankosken tila on n. 6 km Oulaisten keskustasta ^{LÄNTEEN} Pyhäjoen pohjoisrannalla ja pelto, josta esineet ovat löytyneet, on aivan talon alapuolella, joen rannassa. Se on matalahko loiva rinne.

Maa oli pitkän poutakauden jälkeen kuivaa ja kovettunutta ja huomioiden teko siksi vaikeaa, mutta paikalta löytyneiden kvartsien ja edellämäinttujen esineiden perusteella voi päätellä paikalla olleen asuinpaikan. Irvaan rakennetaan uutta ajotietä, joka kulkee tämän pellon yläpuolelta, itse asuinpaikka jää kyllä koskemattomaksi. (Valok. 19317)

43 Koululainen Voitto Kotonen lahjoitti kotipellostaan Alapellon tilalta löytämänsä taltan kärjen. (13757:1) Pelto on muutama sata metriä alaspäin edellisestä löytöpaikasta. Täältäkin löytyi pari kvartsia, viittaa mahdolliseen asuinpaikkaan. Jonkun matkaa vielä alaspäin olevasta savikuopasta oli mv Irvankoski löytänyt myös taltan (13756:4), jonka löytöolosuhteet viittasivat että se on mahdollisesti pudonnut aikoinaan veteen.

Sekä Irvankosken että Alapellon löytöpaikkojen korkeus on 55 - 56 m merenpinnasta.

44 Kolmas löytöpaikka Hautamäki, jota kävimme katsomassa on sen sijaan korkeammalla n. 60 m vaiheilla. Talon isäntä mv Väinö Sillankorva oli löytänyt pellostaan kaksi sievää talttaa (13758:1-2), jotka hän lahjoitti Kansallismuseolle. Myös täältä löytyi muutama kvartsi. (Valok. 19318).

Helinki 6. 2. 1956

Matti Heikkinen

19316

DULAINEN, IRVA
 "NUOTIONSIIJA" OLI OLLUT SUUNNILLEEN
 LARIONTEAÄN PAIKKEILLA.

□

19317

DULAINEN IRVA IRVANKOSKI.
 LÖYDÖT SARTU VIILAPELLOSTA. MIESTENLUONA
 OLEVA KUMPARI RUOTUTORPAN JÄÄNNÖKSIÄ.
 TAUSTALLA IRVANKOSKEN RAKENNUKSLA
 VALOKUVATTU PYHÄJOEN RANNASTA.

42

19318

DULAINEN IRVA HAUTAMÄKI
 ESINEET LÖYÄTTY PELLOSTA SÄHKÖPULVAÄN
 LÄHELTÄ.

44